

מתוך ספר המסתערים

בוץ ידעו ולא ידעו שמדובר במשהו שונה. המזכיר - ידע.
כמזכיר אלונים שימש מאיר עמית, לימים ראש אמ"ן וראש
המוסד. הקשרים של המ"מ עם הקיבוץ נעשו באמצעותו. גם
המוכתר והמא"ז היו בתמונה. גם שומרי השדות. מי אם לא
שומרי השדות נפגשים באקראי עם "ערבי", ערבי על-פי לבר
שו ונוהגו, ליד חצר המשק; הוא קצת מסתתר, קצת מתבייש,
קצת נחוש וקצת נבוך, רוצה להתגנב פנימה, הם צריכים לדעת
כדי שיימנעו מקרים בלתי נעימים שאכן קרו לפעמים.
יוסף יאמר: "באלונים - התחילו הלימודים ממש".
ושלמה קוסטיקה יוסיף: "חלק מהחבר'ה היו ארצישראלים,
מפה ומשם, מהמושבות, דיבורם היה כבד. היו במצב כזה
שבשום אופן לא היתה אפשרות להטיל עליהם תפקיד בשטח,
בטרם יוכשרו היטב, ממש כמו בבית-ספר. צריך היה להביאם
למצב, שקודם-כל יהיו טובים במה שנוגע למנהגים ואורחות-
החיים הערביים. גם אני, שילדותי ונעורי עברו בסוריה, לא
התמצאתי יותר מדי בכל מנהגיהם ותפילותיהם ובכל-מיני
אימרות מן הקוראן. כאשר הושתלתי בסוריה בהיותי איש
המחלקה הסורית שהתפרקה, כאמור, עם סיום השת"פ עם
הבריטים, חייתי בזהות של נוצרי ועתה היה הדבר בעוכרי,
חייתי צריך "להתאסלם", שמען ייחס ל'ידע האיסלם', משקל
לא קטן, רצה שנדע את האיסלם יותר טוב מהמוסלמים
עצמם... זה השתלם". ואומנם כן. ישבו החבר'ה ו"למדו
איסלם", דינים ותפילות. במשך הזמן אפילו סתם "בשביל
הפיף" נתנו קולם בקריאות נוסח מואזין. שמען, אדם יסודי,
נקלע לנסיבות שבהם חש כי אין הידע שלו מספיק. תמיד בחן
את הדברים מתוך הפרספקטיבה המיבצעית, ידע כי שם בתוך
השטח העוין עשוי אדם לעמוד לפני הפתעות ופורענויות.
כפסע יהיה בין להיות או לחדול. שמען לא הפסיק ללמוד
וכאשר חש כי "נתיבשו מצבריו", שוחח עם יגאל. הוסכם
על-ידיהם ששמען ייצא ללמוד: יעשה לו אוניברסיטה משלו,
יילמד, בין היתר גם אצל אחד מהשיחים של מסגד. כ"מלמד"
יהודי נקט שמען את הכלל שאין משביתים תלמידים מתלמוד-
דם. בהיעדרו הוחלף על-ידי מורה-מחליף. סובחי שמוצאו
מסוריה, שם למד ערבית לאשורה, החליפו.